

לכבוד
חה"כ נורית קורן, יו"ר הועדה לענייני הרפורמה בבריאות הנפש

הנדון: השלכות תחקיר ערוץ 2 מה-29.11.15 על מתווה הרפורמה בבריאות הנפש

שלום רב,

ב-29.11.15 פורסם תחקיר בחדשות ערוץ 2 בנוגע לרפורמה בבריאות הנפש (<https://youtu.be/96Vdf3yUq4A>). תחקיר זה מעלה שאלות נוקבות וחמורות בנוגע לתשובות אותן סיפקו משרד הבריאות וקופות החולים לחברי הכנסת במהלך החודשים האחרונים בנוגע למתווה הרפורמה.

להלן תקציר התחקיר:

בתחקיר מפורטות התוצאות הפוגעניות של העברת מתווה הרפורמה בבריאות הנפש ללא חקיקה ופיקוח פרלמנטרי. התוצאות השליליות כוללות את הפרטת מערך בריאות הנפש, כמו גם פעילות אשר על פניו נראה שהיא נוגדת את כללי המנהל התקין.

בתחקיר מתואר כיצד יזם פרטי, הרב אריה מונק (לשעבר מועמד ברשימת "יהדות התורה" לכנסת), המקורב לשר הבריאות יעקב ליצמן, מונה לחבר במנהלת הרפורמה – הגוף אשר אמור לפקח על הרפורמה בבריאות הנפש. בד בבד, הרב אריה מונק התמנה לספק פרטי של קופות החולים, במסגרת תפקידו כמנכ"ל של רשת מרפאות בית חם. **רשת בית חם הצליחה להשיג הסכמים עם קופות החולים הכוללים הטבות מפליגות, בהשוואה למרפאות הציבוריות אשר הפכו לספקיות של הקופות עם החלת מתווה הרפורמה, ובהשוואה למטפלים העצמאיים.**

ההטבות אשר יתוארו להלן מאפשרות לרשת "בית חם" להיות אטרקטיבית יותר מבחינת קהל הצרכנים, ונותנות לרשת זו יתרון על פני כל יזם אחר שירצה להציע את שירותיו לקופות החולים (ועל פני המרפאות הציבוריות).

ההטבה המרכזית אשר תוארה בתחקיר נוגעת לכך שלקוחות בית חם זוכים לרמת דיסקרטיות גבוהה ביותר בהשוואה ליתר המטופלים במגזר הציבורי. שם המטופל, מספר ת.ז., האבחנה בתחום בריאות הנפש וסיכומי הטיפול של מטופל "רגיל" מועברים לרופא המשפחה והינם חשופים אל מול בקשה לווייתור סודיות. מנגד, **מטופל בבית חם זוכה לרמת דיסקרטיות גבוהה יותר, ללא העברת מידע לרופא המשפחה ולסניף קופת החולים המקומי.**

בנוסף, מהכתבה עולה שמטופלים הפונים לקבל טיפול ללא עלות במרפאות בית חם במסגרת מתווה הרפורמה, מופנים לעיתים לטיפולים אלטרנטיביים ב"אנרגיות", בתשלום, ללא כל פיקוח ואחריות כנדרש. טיפולים אלו נערכים על ידי הרב שמואל מונק (אביו של הרב אריה מונק). טיפולים לא מוכרים הנעשים בידי אנשים שאינם מוכשרים בתחום בריאות הנפש, עלולים לחולל פגיעה הרסנית בנפשם של המטופלים. מצב זה הינו תוצאה ישירה של היעדר פיקוח של משרד הבריאות.

מבדיקת פעילי ארגון בנפשו ועל פי הקלטות המצויות בידינו רשת בית חם זוכה להטבות מפליגות נוספות:

1. במרפאות הציבוריות ואצל המטפלים העצמאיים הקופות מפקחות על משך הטיפול, והמטופל שרוי באי ידיעה מתמדת באשר לאורך הטיפול לו הוא יזכה (הטיפול עלול להיפסק כל מספר פגישות). בבית חם אין פיקוח מעין זה וה"מנוי הקצר" הינו לטווח של שנה.
2. **במרפאות בית חם האזרח יכול לפנות לקבלת טיפול ללא אישור מוקדם של הקופה. הקופה מאשרת את בחירתו בדיעבד.** לעומת זאת, לא ניתן לפנות ישירות למרפאות הציבוריות. קופת החולים יכולה לסרב (ופעמים רבות אכן מסרבת) לבקשתו של הפונה לקבל טיפול במרפאה הציבורית, ולהציע לו טיפול חלופי במסגרת הקופה. זאת, גם אם המטופל העדיף את המרפאה הציבורית.

3. ההסדר המצוין בסעי' 2 גם "חוסך" מהמטופל את הצורך להתמודד עם הסחבת הרבה וההמתנה הארוכה (לעיתים חודשים) הכרוכות בהשגת התחייבות מהקופה.

כארגון אשר שטח בפני משרד הבריאות וחברי הכנסת הנכבדים את חששותיו מפני מתווה הרפורמה בבריאות הנפש, **נותנו המומים לאחר הצפייה בתחקיר**. במהלך השנה האחרונה בכירי משרד הבריאות והקופות הסבירו שוב ושוב, כי יידוע רופא המשפחה על מצבו הנפשי של המטופל הינו חלק בלתי נפרד מגישה מקצועית הוליסטית ("איחוד של גוף ונפש"). **כעת, מסתבר שבהחלט ניתן להעניק טיפול איכותי ומקצועי בתחום בריאות הנפש ללא מעורבותו של רופא המשפחה (וללא חשיפת גורמים ביטוחיים לתכנים אישיים רגישים)**. חשוב להזכיר: מאות מטופלים (טף, ילדים, נוער, נפגעות תקיפה מינית ועוד) בחרו לסיים את הטיפול במרפאות הציבוריות בבריאות הנפש ב-1.7.15 עקב החשש מפני העברת מידע לרופא המשפחה. **בדיעבד, אנו מבינים שהיה ניתן לאפשר למטופלים אלו להמשיך בטיפול באמצעות ההסדרים שהוצעו לרשת בית חם.**

במהלך השנה האחרונה מחינו שוב ושוב כנגד שיטת המנויים, הכוללת את הצורך לקבל אישור ממפקח ("בקר") של קופת החולים להמשך טיפול כל מספר פגישות. **כעת, מסתבר שבעוד שאיום מתמיד של סיום הטיפול מרחף מעל לראשם של המטופלים במרפאות הציבוריות, ישנו יזם פרטי אשר קיבל חופש פעולה לאפשר למטופליו תקופות טיפול ארוכות ללא פיקוח מנהלתי של הקופה**. כל זאת, בסבסוד מלא של המדינה!

חשוב לנו להדגיש: עינינו אינה צרה בהסדרים הייחודיים להם זכה הציבור החרדי. אנו תומכים בכך שהציבור החרדי יזכה לאפשרות לקבל טיפול איכותי, מקצועי ודיסקרטי בתחום בריאות הנפש. עם זאת, **אנו מבקשים לאפשר גם ליתר אזרחי המדינה לקבל טיפול נפשי בתנאים זהים במרפאות הציבוריות ובקופות החולים עצמן**.

בהקשר זה, הובא לידיעתנו שבכירי משרד הבריאות הכחישו במהלך פגישת מו"מ (שנערכה ב-24.11.15) עם יו"ר ההסתדרות מר אבי ניסנקורן את הטענה שרשת בית חם מקבלת תנאים מועדפים, בדגש על קבלת התחייבות מהקופה בדיעבד לאחר שהפונה התקבל לטיפול במרפאה. עם זאת, בקשתה של ההסתדרות לאפשר הסדר מעין זה עבור המרפאות הציבוריות נדחתה על הסף בטענה (הלא מדויקת בלשון המעטה) שהדבר אינו אפשרי וכי גם ברשת בית חם הדבר אינו מתאפשר.

אנו מציעים שהישיבה הקרובה של ועדת המשנה ב-3.12.15 תדון בשאלה **כיצד ניתן לאפשר תנאים דומים לאלו של לקוחות רשת בית חם, גם ליתר אזרחי ישראל המטופלים בקופות, במרפאות הציבוריות ואצל המטפלים העצמאיים**. בנוסף, לאור ניגוד הענינים החריף בו התבצעה במקרה זה העברת השרות ליזם פרטי, אנו מבקשים מוועדת המשנה לבחון בדקדוק רב את הכללים המאפשרים לקופות החולים לבצע מיקור חוץ של שרותי בריאות הנפש. זאת, כיוון שעולה חשש סביר להיווצרותה של הפרטה לא מפקחת שתקפה את איכות השרות הניתן בסופו של דבר לאזרח.

בברכה

ארגון בנפשנו: מתמחים בפסיכולוגיה למען מערך בריאות הנפש הממלכתי

העתקים:

יו"ר ועדת הרווחה, העבודה והבריאות חה"כ אלי אלאוף

חברי ועדת המשנה לענייני הרפורמה בבריאות הנפש

יו"ר ועדת הכנסת, חה"כ דויד ביטן

יו"ר הועדה לענייני ביקורת המדינה, חה"כ קארין אלהרר

יו"ר הועדה המיוחדת לזכויות הילד, חה"כ יפעת שאשא ביטון

יו"ר האופוזיציה, חה"כ יצחק הרצוג

יו"ר הועדה המיוחדת ליישום הנגשת המידע הממשלתי ועקרונות שקיפותו לציבור, חה"כ סתיו שפיר

יו"ר הועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי, חה"כ עאידה תומא סלימאן

חה"כ דב חנין

חה"כ פרופסור יוסי יונה

יו"ר ההסתדרות, מר אבי ניסנקורן

יו"ר הסתדרות המחר, עו"ד יעל רון

יו"ר איגוד העו"ס, גב' צפרא דוויק

יו"ר הפורום למען רפורמה מיטיבה בבריאות הנפש, גב' חנה שטרומ כהן

יו"ר הסתדרות הפסיכולוגים בישראל, ד"ר מאיר נעמן

יו"ר החטיבה הקלינית בהסתדרות הפסיכולוגים בישראל, מר עמוס ספיבק

שיוויון לכל נפש, מר יחיאל אסולין
תנועת עתידנו, מר גיל אוחיון
תנועת כולנו דגל לבן, מר פנחס בלחסן
מתמחים בפסיכולוגיה
למען מערך בריאות הנפש הממלכתי

